

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਮਹਾ ਅੰਤ ਸੇਮ ਦਾਸ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1398

8 ਮਾਰਚ 1966 ਈ.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ 50)
— ਧਾਰਾ 14— ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ
ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ—ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਹਾਈ ਕੋਰਟ—ਕੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ)
ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ
ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡਣ ਦੇ ਇਕਮਾਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ
ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 14(1) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼
ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ , ਹਾਈ
ਕੋਰਟ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਇਸ
ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗੀ।

1965 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 8 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ , 22 ਮਈ, 1964 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 5174-ਏ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਐੱਮ.ਆਰ.ਸਰਮਾ , ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦੁਆ, ਜੇ.—ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ; ਜੇ., ਮਿਤੀ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1965.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ; ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੇਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1919 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੇੜੀ ਨਾਗਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਖੇੜੀ ਨਾਗਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਹੰਤ ਸੇਮ ਦਾਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਸਾਲ 1951-52 ਦੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 124, 4 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 171, ਮਾਪਿਆ 6 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 9 ਬਿਸਵੇ ਇਕੱਲੇ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 171, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਹੰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਏ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਸਰਾ ਨੰ: 124 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਹੰਤ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਣ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਬੀਰੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸਾਲ 1951-52 ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਠਾਕਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਛੱਡੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਮਰ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: -

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ 38 ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ;
2. ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਮਾਲਕੀਅਤ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
3. ਇਸ ਪਿੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਫਿਰ ਬਿਆਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਿੰਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ। ਇਹ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ, ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਅਬਾਦੀ, ਲੈਟਰੀਨਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਘਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ, ਆਦਿ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2)।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਬਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14(1), ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“14(1)। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, 1960 ਵਿੱਚ, 1960 ਵਿੱਚ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਐਕਟ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1)। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੌਖਣ ਦੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ *ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡਿਤ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਚਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(1) ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕਲੋਤੇ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਐੱਮ.ਆਰ.ਸਰਮਾ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। . ਜੇ ਇਸ; ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਖੰਡਿਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 14(1) ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ; ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਪਗਨਡ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ. ਆਰ.ਟੀ

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Raj kumar